

مدرس: استاد مریم عزیزی

تالار معلمان پنجم دکتر صفائی

اهداف درس :

- ✓ دانش آموز با مفهوم دریا و اقیانوس آشنا شود
- ✓ تعریف قاره را بداند
- ✓ قاره ها و اقیانوس های جهان را بشناسد
- ✓ کدام قاره ها به هم نزدیک هستند را تشخیص می دهد
- ✓ با چگونگی کشف بعضی قاره ها آشنا می شود
- ✓ با پرجمعیت ترین ، پهناورترین و سردترین قاره ها آشنا می شود
- ✓ طرز زندگی در نواحی قطبی را بیان کند
- ✓ با نواحی بیابانی و شرایط زندگی و پوشش گیاهی و حیوانات منطقه آشنا شود
- ✓ با آداب و رسوم و زندگی و شرایط جنگل های استوایی آشنا می شود
- ✓ موقعیت کشور ایران را روی نقشه قاره های جهان مشخص می کند

- ✓ کره زمین بیش از ۷ میلیارد نفر جمعیت دارد
- ✓ این جمعیت روی خشکی های بزرگ زمین در کشورهای مختلف زندگی می کنند
- ✓ به خشکی های وسیع که در میان آب ها قرار گرفته است قاره می گویند
- ✓ آب ها بیشتر کره زمین را فرا گرفته اند
- ✓ اقیانوس ها چاله های بزرگی در سطح زمین هستند که از آب پر شده اند

در تصویر گاهی دانش آموزان سوال می کنند که چرا اقیانوس آرام دوبار نوشته شده است اقیانوس آرام یکی از بزرگترین اقیانوس هاست که نیمی از آن در نیمکره شرقی و نیمی در نیمکره غربی هست و همه با هم جزء یک اقیانوس هستند که بخاطر کروی بودن زمین اینطور بنظر می آید که دو تا اقیانوس آرام داریم که اگر نقشه رو باز کنید بهتر معلوم می شوید می توانید با یک کاغذ هم نشان دهید کاغذ را به شکل استوانه نگه دارید و می بینید اقیانوس آرام یکی و متصل خواهد بود

- ✓ آسیا ، اروپا ، آفریقا ، استرالیا و آمریکا قاره های جهان هستند
- ✓ اقیانوس آرام ، هند ، اطلس ، منجمد شمالی و منجمد جنوبی اقیانوس های جهان هستند
- ✓ کشور ایران و همسایه هایش در قاره آسیا قرار دارند
- ✓ سه قاره ی آسیا ، اروپا و آفریقا به یکدیگر نزدیک هستند .
- ✓ این قاره ها از گذشته های دور محل سکونت انسان ها بوده اند و جمعیت زیادی را در خود جای داده اند
- ✓ قاره های آمریکا و استرالیا دیرتر کشف و شناخته شد .

✓در گذشته های دور فقط تعداد کمی از بومیان بطور پراکنده در این قاره ها زندگی می کردند
✓بعدها که اروپاییان در دریانوردی پیشرفت کردند ، با کشتی ، خود را به سرزمین های جدید (یعنی آمریکا و
استرالیا) رساندند و این قاره را تصرف کردند.

پهناورترین و پرجمعیت ترین قاره جهان آسیا است
چین و هند پرجمعیت ترین کشورهای جهان هستند و
در قاره ی آسیا قرار دارند

کشورهایی مانند آلمان فرانسه نروژ سوئد و... در قاره
اروپا قرار دارند

قاره آفریقا

قاره آمریکا

قاره استرالیا

✓ نواحی مختلف جهان از نظر ناهمواری، آب و هوا، پوشش گیاهی مانند آب، خاک و معادن زیرزمینی با هم تفاوت دارند

✓ انسان ها برای رفع نیازهای خود مانند غذا، پوشاک، مسکن و وسایل و ابزار زندگی از محیط طبیعی استفاده می کنند

✓ در هر ناحیه ای از کره زمین مردم برای رفع نیازهای خود به روش های خاصی که متناسب با شرایط محیطی آن ناحیه است با یکدیگر ارتباط برقرار می کنند به همین دلیل شیوه های مختلف زندگی بروی سیاره زمین بوجود آمده است.

در نزدیکی قطب شمال در سرزمین های مجاور سبیری، آب و هوا بسیار سرد است در این ناحیه اسکیموها زندگی می کنند

✓ خانه های اسکیموها در تابستان چادرهایی از پوست گوزن است

✓ در زمستان از قطعه های یخ و برف درست شده است .

*خانه برفی ایگلو نام دارد

اسکیموها غذایشان را راه شکار به دست می آورند .

لباس آن ها از پوست خز است و آن ها را از سرما
حفظ می کند

اسکیموها برای حمل و نقل از سورتمه هایی استفاده می کنند که سگ ها یا گوزن های قطبی آن ها را می کشند

پوشش گیاهی در نواحی قطبی ، درختان سوزنی برگ است

حیواناتی مانند گوزن ، خرس و روباه قطبی در این ناحیه زندگی می کنند

خط استوا از جنوب آسیا می گذرد .

در این ناحیه هوا در طول سال گرم است و هر روز باران می بارد .

به همین علت در این ناحیه جنگل های انبوه استوایی به وجود آمده اند

عده ی کمی از مردم بومی در کشورهای مالزی و اندونزی به صورت قبیله ای در این جنگل های استوایی زندگی می کنند و آداب و رسوم مخصوصی دارند و زندگی خود را از راه شکار و جمع آوری میوه ها و سبزیجات می گذرانند

بعضی از مردم بومی در کشورهای مالزی و اندونزی در مزرعه های بزرگ کشت موز ، نارگیل و آناناس کار می کنند

پوشش گیاهی در جنگل های استوایی درختان پهن برگ است و حیواناتی مانند میمون ، خرس و مار در این ناحیه زندگی می کنند

نواحی بیابانی

در بیابان های عربستان و کشورهای همسایه آن ، تعداد کمی از مردم به صورت قبیله ای زندگی می کنند

پوشش گیاهی در نواحی بیابانی فقیر است
حیواناتی مانند شتر ، موش صحرائی و انواع خزندگان
در این ناحیه زندگی می کنند

در این نواحی آب و هوا گرم و خشک است و مردم قبیله ها با خانواده ها و دام هایشان به دنبال پیدا کردن چراگاه از جایی به جای کوچ می کنند

مردم قبیله ها در نواحی بیابانی ، زندگی دام پروری دارند و برای تغذیه خود و تهیه پوشاک و چادرهایشان از دام ها استفاده می کنند

کمی اطلاعات بیشتر

* قاره افریقا از نام قبیله افریو یا افریگو نام قبیله بربرها که در تونس زنده گی میکردند گرفته شده است

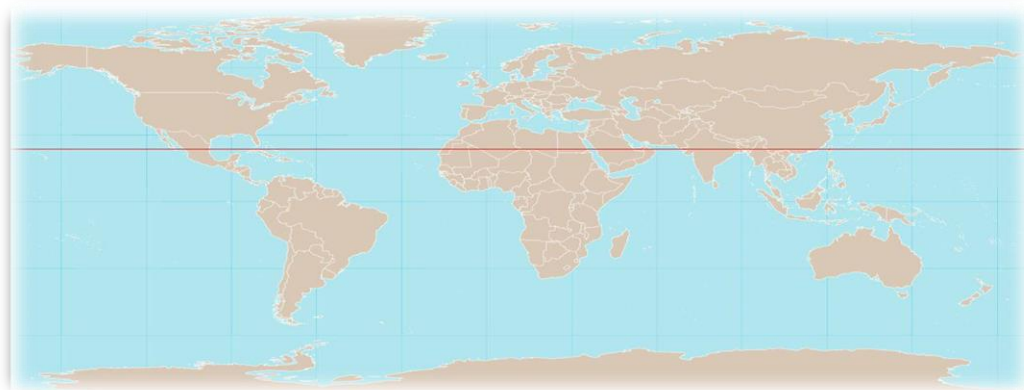
* قاره امریکا از نام کاشف آن امریگو سپوچی گرفته شده

* قاره آسیا از کلمه اسو که معنی آفتاب برآمدیشرق را ایفاده میکند.

* قاره اروپا از کلمه یورپ به معنی سرزمین آفتاب نشست یا غرب میباشد.

* قاره استرلیا از کلمه استرلیس یعنی شرق گرفته شده

در نقشه این درس مدار های دیگری هم نشان داده شده که خوب است کمی درباره آن بدانیم

مدار رأس السرطان ، یکی از پنج مدار مهم جغرافیایی است که در نقشه های زمین مشخص می شود. و

شمالی ترین عرض جغرافیایی زمین است که خورشید در آن یک بار در سال (انقلاب تابستانی) عمود می تابد.

آفتاب در روز اول تابستان (روز اول برج سرطان) در نیم کره شمالی به نقاط واقع در روی این مدار، عمودی

می تابد. در انقلاب تابستانی (در حوالی ۲۲ ژوئن هر سال) در مناطقی که در این ناحیه از زمین قرار دارند هنگام

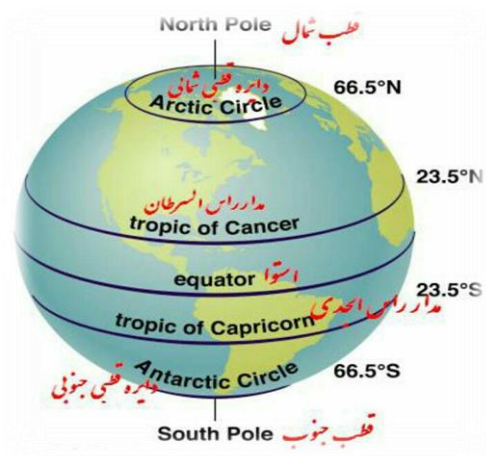
ظهر خورشید در سرسو یعنی دقیقاً در بالای سر قرار می گیرد. در مناطق بالاتر از این مدار خورشید همیشه در

جنوب نقطه سرسو قرار دارد. سرطان نام صورت فلکی شمالی ای است که خورشید در حدود ۲۰۰۰ سال پیش در آن قرار می گرفته است. محدوده جنوب راس السرطان تا خط استوا منطقه گرمسیری شمالی، و محدوده شمال آن تا مدار قطب شمال، منطقه معتدل شمالی نامیده می شود.

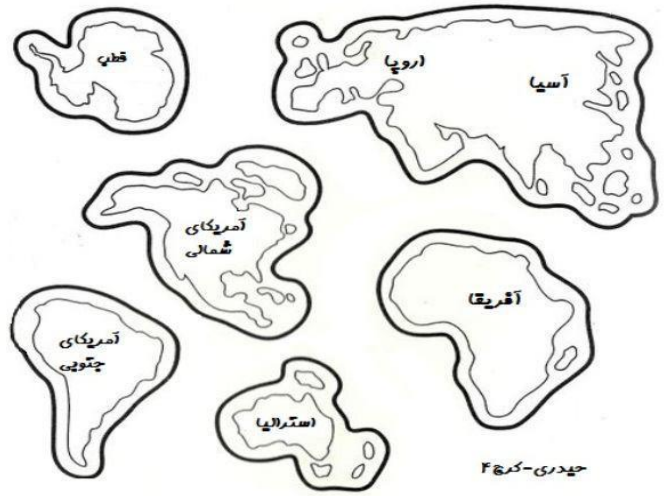
مدار رأس الجدی خطی فرضی در جغرافیای زمین است که جنوبی ترین عرضی را نشان می دهد که خورشید را می توان در بالای سر (خط سرسو) مشاهده کرد. قرار گرفتن خورشید در خط سرسو در این مدار یک بار در سال به هنگام انقلاب زمستانی رخ می دهد. رأس الجدی یکی از پنج مدار مهم زمین است که غالباً در نقشه ها مشخص می شود.

مدار رأس الجدی به موازات خط استوا است و منطقه گرمسیری بین دو مدار رأس الجدی و رأس السرطان قرار دارد. محدوده شمال آن تا خط استوا منطقه گرمسیری جنوبی، و محدوده جنوب آن تا مدار قطب جنوب، منطقه معتدل جنوبی نامیده می شود.

فعالیت های عملی ↓↓

الگوی کاغذ پرینت کاره های روی کره ی زمین

روی یک توپ پلاستیکی مقداری روزنامه می چسبانیم . سپس روی آن را با گواش آبی ، رنگ می زنیم . بعد از این که رنگ کاملا خشک شد ، تکه های الگوی قاره ها را روی کره ی خود می چسبانیم .

حیدری-کرچ ۴

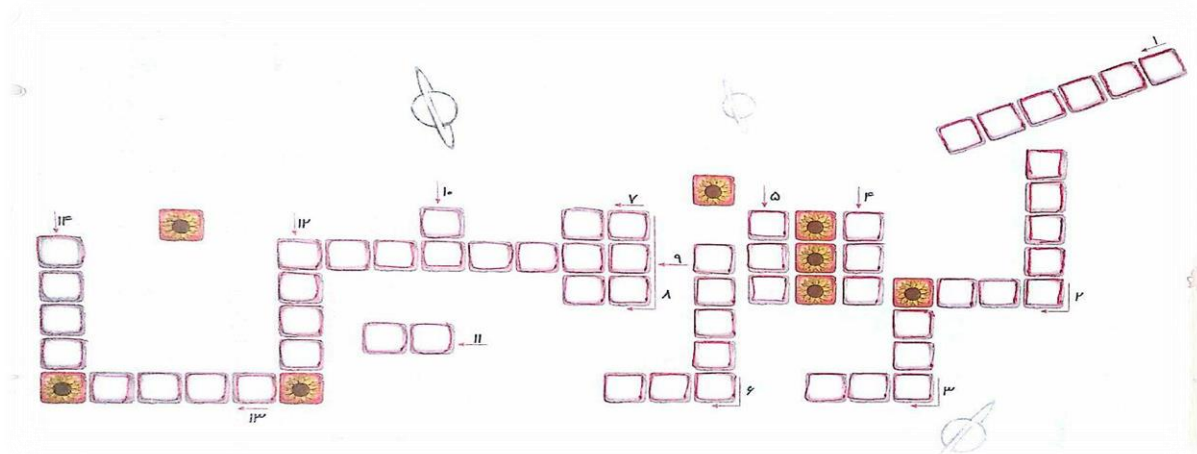
ساعت آفتابی اجتهادی پنجم - حرکت های زمین

حیدری-کرچ ۴

ساعت آفتابی اجتهادی پنجم - حرکت های زمین

۱. نتیجه ی حرکت پرفششی زمین
۲. حرکت زمین به دور خورشید
۳. فطی فرضی که مانند کمربندی به دور کره ی زمین کشیده شده است.
۴. رود بین ایران و جمهوری آذربایجان
۵. زمانی که خورشید به طور مستقیم در بالای سر ما قرار دارد.
۶. از کشورهای ناهیه ی یکنگلهای استوایی
۷. شهری زیارتی
۸. خشکی های وسیع در میان آب ها
۹. ساکنان نواحی قطبی
۱۰. مخالف زیاد
۱۱. لباس اسکی موها از پوست آن درست شده است.
۱۲. پرجمعیت ترین قاره ی جهان
۱۳. پادشاه های اسکی موها از پوست این حیوان درست شده است.
۱۴. اقیانوس بی سروصدا

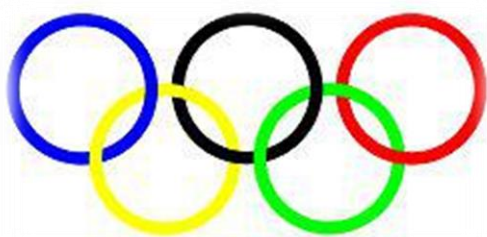
این رو هم بدانید اگر در کتاب های قدیمی شما یا بچه ها مطالعه کردید و قطب جنوب به عنوان قاره نام برده شده مدتی هست که این موضوع لغو شده است

در قرارداد جهانی سرزمین های وسیعی که در میان آب ها قرار گرفته اند گفته میشد

در بعضی موارد قطب جنوب هم ذکر شده

ولی گفته شده دارای تقسیمات کشوری نیست و کسی حق مالکیت ندارد فقط چند ایستگاه تحقیقاتی روسیه آنجا وجود دارد

روش خودم برای شروع تدریس نشان المپیک بود

خواستم دقت کنند و دربارش صحبت کردیم

این که این ۵ دایره نماد چیست و رنگ هایی که روی نقشه هست مربوط به کدام قاره هاست

در ادامه

برای ایجاد انگیزه و ایجاد سوال در ذهن بچه ها پرسیدم

الان ساعت در ایران مثلا ۸ صبح است و در آمریکا شب است

اگر با هواپیما بخواهیم به آفریقا برویم روی نقشه از چه جاهایی عبور کردیم و

خوب این نشان می دهد کره زمین خیلی بزرگ است و فاصله بین این کشورها زیاد می باشد

حالا کتاب را باز کنید و فاصله ایران و آمریکای شمالی و استرالیا و آفریقا را با هم مقایسه کنید

بله اروپا و آفریقا به ایران و در کل آسیا نزدیک تر است و